

§ 39 Uppföljning av lyssnarkonferensen i Lund 2007

TOMAS JANSSON:

Ordförande, ledamöter, biskopar! Jag talar för utskottet i den här frågan så jag yrkar avslag på motion 2012:14 och yrkar bifall till förslaget från Ekumenikutskottet att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att överväga lämpliga former för att ge spridning åt dokumentation från ekumeniska konferenser.

Jag vill börja med att rikta ett tack till motionärerna, som har satt fingret på en väldigt viktig fråga att Svenska kyrkan ägnar sig åt viktiga samtal med andra samfund i Sverige och ute i världen, och att dessa viktiga samtal behöver komma kyrkans medlemmar till del. Ekumenik blir en levande kraft när det inte bara förs samtal mellan få människor utan att samtalen kommer ut till de många. Frågan om hur vi ger spridning åt det som sägs på ekumeniska konferenser är en viktig fråga och det har den här motionen hjälp till att sätta fingret på. Det är därför som utskottet lägger det här förslaget. Ett förslag som på ett sätt går längre än motionärerna är att säga att det handlar inte bara just om en enstaka konferens, den intressanta lyssnarkonferensen 2007, utan det är en generell fråga som vi vill ge kyrkostyrelsen i uppdrag att reflektera och fundera över, hur vi kan bli ännu bättre på att se till att kyrkans medlemmar känner sig delaktiga i ekumeniken.

I sin andra punkt kräver motionärerna att resultat från lyssnarkonferensen 2007 bör ge kyrkostyrelsen anledning att vidta åtgärder. Vi får väl förmoda att det betyder lika med att Svenska kyrkan skulle ändra sig på några punkter.

En bra formel för ekumenik är ”sann mot sig själv, öppen mot andra”. När vi för en ekumenisk dialog gör vi det utifrån vår ärliga uppfattning och tolkning av vad som är Guds vilja, också i en lyssnande attityd hur andra uppfattar det och kan tolka också Gud på ett annat sätt. Att samråda och diskutera i ett sådant möte är fruktbart. Men samråd leder inte alltid till samtycke. Vi är tvungna att leva med att även med våra systerkyrkor kommer vi ibland att komma till olika ståndpunkter. I det som nu förmodligen blir kyrkoordningsförändringarna vad det gäller ekumenik imorgon är de helt okontroversiella paragraferna. Där kan man bland annat intressant läsa att ”inför beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt ska kyrkostyrelsen samråda med kyrkor inom Lutherska Världsförbundet och övriga kyrkor man har en ekumenisk samverkan med”. Det är ganska långtgående att säga att samråd ska äga rum i viktiga teologiska frågor. Samråd är inte alltid detsamma som samtycke. Svenska kyrkan fattar i alla lägen ett självständigt beslut över sina ställningstaganden.

Motionärernas tredje punkt handlar om att följa upp konferensen 2007 och där gör vi iakttagelsen att den uppföljningen har redan skett, den är på god väg. Den har resulterat i en serie dialogkonferenser som inleddes år 2010 som är i full gång och som kommer att fortsätta att gå, så uppföljande konferenser har vi.

Slutsatsen av utskottets överväganden är att vi ger kyrkostyrelsen i uppdrag att reflektera över hur vi kan bli ännu bättre på att sprida den ekumeniska dialogen och göra kyrkans medlemmar delaktiga.

Bifall till utskottets betänkande

BERTIL MURRAY:

Ordförande och alla ni här! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag och jag vill tacka för en konstruktiv behandling av motion 2012:14 som alltså handlar om att ta vara på erfarenheterna och signalerna från en överläggning med lutherska kyrkor för några år sedan. Utskottet vidgar frågan till att handla om att sprida kunskap om ekumeniska överläggningar över huvud taget och desto bättre. I sina överväganden går utskottet ett steg längre och anser ”att det är av stor vikt

att lyssna till samt att samtala med systerkyrkor och partner med intentionen att förstå varandra bättre och fördjupa relationerna”. Jag instämmer åter igen med glädje.

Slutligen menar dock utskottet att och jag citerar igen ”detta inte alltid behöver leda till att Svenska kyrkan utifrån vad som framkommer i dialoger ändrar sina ståndpunkter och ställningstaganden”. Jag håller med även om detta. Det behöver och ska inte alls alltid vara fallet att Svenska kyrkan ändrar sig utifrån ekumeniska överläggningar. Ändå vill jag rikta en fråga till utskottet och till dig Tomas, som representant för utskottet: I vilken utsträckning menar utskottet att det varit fallet att Svenska kyrkan ändrat sina ståndpunkter och ställningstaganden med anledning av ekumeniska konsultationer? Uppmuntra mig gärna nu och andra genom att ge några konkreta exempel.

TOMAS JANSSON (REPLIK):

Jag tänker inte gå Bertil Murray till mötes och börja räkna upp konkreta resultat. Vi kan konstatera att vi har en samsyn vad det gäller att föra en dialog med våra systerkyrkor men det är inte alltid som det innebär att samtycke uppstår. Vi kommer att få leva med att vi också kan komma till olika slutsatser, ibland också radikalt olika slutsatser. Det innebär att vi också kommer att få kritik från systerkyrkor när de tycker att vi är ute på avvägar. Likafullt står vi fast vid vad vi tycker är vår ärliga tolkning av Guds vilja liksom vi också kan kritisera systerkyrkor och får respektera att de inte alltid kommer att ta till sig av vår kritik. I den dialog som förs kommer vi varandra närmare, och vi kommer också förhoppningsvis Guds vilja närmare genom en öppen och lyssnande atmosfär.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Ja, då blir jag lite mer undrande, därför att det är väl så jag också känner, att det kanske inte är alldeles lätt att komma med de här exemplen på där vi faktiskt på djupet har påverkats av samtal och dialoger som vi har haft med andra. Jag menar inte alls att det är andra som föreskriver för oss vad vi ska tycka, men jag tror att det skulle vara väldigt spännande och konstruktivt för kyrkan om man ibland kunde märka, att där fick vi impulser som förändrar oss i vår egen förståelse, i vårt eget tänkande. Jag låter den frågan få fortsätta att hänga i luften: Finns det sådana goda exempel eller är det så att de saknas? Jag gläder mig åt utskottets formulering att man tänker sig att det här ska vara fallet då och då.

BISKOP HANS-ERIK NORDIN:

Först vill jag också säga ett stort tack till dig, Bertil, för den här motionen, därför att den satte igång rätt mycket tankar hos mig själv eftersom jag har funderat en del just omkring den konsultationen. Först tänkte jag att det här måste vi verkligen stödja, tills jag började tänka efter, tills jag började samtala med folk på Internationella avdelningen och insåg hur komplicerat det skulle bli om vi nu skulle låta den här konsultationen vara något alldeles exceptionellt i förhållande till allt annat. Det har ju du också bejakat, att det här är ett av inspelen och jag uppskattar din attityd här.

Just nu pågår en konsultation runt om i världen. Rent upplysningsmässigt viktigt är det i det internationella arbetet som vi har som kyrkan har vi ungefär hundra partner, ja det är frågan om det räcker. Den konsultation som nu pågår är på åtta regioner. Om vi säger att vi sammandrar åtminstone sex eller sju av de partner till de regionerna, så när vi ungefär 60 partner som vi för samtal med och de uttrycker den stora glädjen där att det finns en kyrka i världen som sätter sig

ned och säger att så här arbetar vi, kom med synpunkter till oss. Nu bedriver vi en genomlysning av det internationella arbetet och då får dessa partner synpunkter på vårt sätt att arbeta, det är ett sätt, och som faktiskt imponerar. Jag har läst några av dem och de kan vara väldigt rättframma emellanåt. Framför allt saknar de den profetiska glöden hos vår kyrka, alltså mot sociala orättvisor. Det är den tydligaste punkten. Det kan vi ha i bakhuvudet när vi nu ska behandla en annan fråga imorgon om till exempel Israel-Palestinakonflikten, på vilket sätt är vi trogna den profetiska glöden. Det andra exemplet kan Ragnar Persenius lägga ut texten mer om, vilken betydelse frågan om dop och kyrkotillhörighet hade i samband med att vi sa att dopet var huvudvägen in i vår kyrka. Det var också ett resultat av det ekumeniska samtalet.

Hur får vi då reda på vad de här dokumenten handlar om och på vilket sätt? Nu har vi goda webbverktyg. Vi behöver inte skicka ut, utan det borde ligga på webben, så enkelt skulle det kunna vara.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Det här med dop och kyrkotillhörighet var ju ett otroligt bra exempel, som uppmuntrar mig och säkert många andra, att påminnas om att det faktiskt är så att i djupa teologiska och kyrkorättsliga och pastorala frågor kan vi faktiskt låta oss påverkas av dialogen, och hur viktigt det är att få det här samtalet med andra, hur mycket det kan betyda och påverka oss. Det är ett fantastiskt bra exempel. Den andra kategorin exempel som jag också efterlyser är de mer praktiska med sociala frågor. Det som togs upp i konsultationen i Lund var också om hur vi hanterar vår ekonomi, hur ser vår genomlysning ut. Vi kräver redovisning av partner, hur ser det ut för oss själva. Redovisar vi tillbaka? Jag tror att den typen av förhållningssätt också är väldigt viktigt.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 95.